

LAKIALOITE 143/2005 vp

Laki asuntojen korjaus- ja energia-avustuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan, että lakia asuntojen korjaus- ja energia-avustuksista (1021/2002) muutettaisiin siten, että korjausavustusta voitaisiin maksaa rintamaveteraanien asuntojen korjaamiseen ilman sosiaalisia perusteita, kun se on avustuksen saajan tarkoituksenmukaisen asumisen ja hoidon kannalta perusteltua.

Lisäksi aloitteessa ehdotetaan, että rintamaveteraaneille myönnettäisiin korjausavustusta harkinnan mukaan myös tämän lähiomaisen asunnon korjaamiseen silloin, kun rintamaveteraani on muuttamassa asuntoon tai sen välittömään yhteyteen asumaan, jos korjaustyöt ovat

rintamaveteraanin hoidon ja asumisen kannalta tarkoituksenmukaisia.

Aloitteessa ehdotetaan myös, että avustusta voitaisiin myöntää myös rintamaveteraanien tai laissa erikseen tarkoitettujen lähiomaisten asuntojen korjausten yhteydessä tehtäviin kohtuullisiin laajennustöihin.

Rintamaveteraanilla tarkoitetaan tässä aloitteessa henkilöä, jolle on myönnetty rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, veteraanitunnus tai ulkomaalaisen rintamasotilastunnus. Lähiomaisella tarkoitetaan rintamaveteraanin sukulaisia suoraan etenevässä polvessa tai ottolapsia.

PERUSTELUT

1 Rintamaveteraanien asuntojen korjausavustukset ja niiden myöntämisperusteet

Rintamaveteraaneja on sosiaali- ja terveysministeriön arvion mukaan tällä hetkellä noin 95 000. Moni heistä asuu sairaskodeissa ja kuntoutuslaitoksissa, mutta osa asuu vielä kotonaan yksin tai puolisonsa kanssa. Vanhusten asumista kotona tuetaan valtion taholta jossain määrin jo nyt. Vanhusten asuntojen korjaus- ja energia-avustuksia jaetaan kuntien jakopäätöksillä niille vanhuksille, joiden toivotaan oman asunnon korjaa-

misen avulla voivan pystyä asumaan kotonaan sen sijaan, että he joutuisivat laitoshoidon.

Rintamaveteraanien erikoisasema asuntojen korjausavustuksia myönnettäessä on tällä hetkellä säädetty valtioneuvoston 13.1.2005 antamassa asetuksessa siten, että jos ruokakuntaan kuuluu rintamaveteraani, sovelletaan tukea myönnettäessä korkeampia tulo-rajvoja kuin muilla hakijaryhmillä. Tämän lisäksi edellä mainitun tyyppiselle ruokakunnalle voidaan asetuksen mukaan myöntää sosiaalisin ja taloudellisin pe-

rustein veteraanilisää, joka on enintään 30 prosenttia hyväksyttävistä korjauskustannuksista.

Tässä aloitteessa ehdotetaan, että rintamaveteraanien asemaa korjaus- ja energia-avustusten myöntämisessä parannettaisiin siten, että korjausavustuksia voitaisiin myöntää rintamaveteraaneille ilman sosiaalisia perusteita, kun avustuksen saaminen on rintamaveteraanin tarkoituksenmukaisen asumisen ja hoidon kannalta perusteltua. Asumisen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa tulee ottaa huomioon avustuksen hakijan elämäntilanne kokonaisuudessaan. Joissain tapauksissa rintamaveteraani pystyisi asumaan kotona, jos asunnossa tehtäisiin jokapäiväistä elämää helpottavia korjaustoimenpiteitä. Tällöin avustuksen myöntäminen olisi perusteltua.

Aloitteen tavoitteena on turvata rintamaveteraanien kannalta tarkoituksenmukainen hoito ja asuminen niin, että pysyvää laitoshoidon tarvetta pystytään vähentämään tai siirtämään tukemalla omaehtoista kotona selviytymistä.

Aloitteessa esitetään, että asuntojen korjaus- ja energia-avustuksia myönnettäisiin myös tapauksissa, joissa korjausavustusta haetaan perustellusti muualla kuin rintamaveteraanin omassa asunnossa tehtäviin korjauksiin. On tullut ilmi tapauksia, joissa huonokuntoinen rintamaveteraani haluaisi muuttaa yksin tai puolisoineen lähiomaisensa asuntoon tai sen yhteyteen asumaan ja asuntoon olisi tarve tehdä iäkkäiden asukkaiden elämää helpottavia korjaustoimenpiteitä. Näihin toimenpiteisiin on anottu asuntojen korjausavustusta asuntorahastosta, mutta hakemus on hylätty, koska vanhus ei ole asunut asunnossa.

Nykyisen lain mukaan avustusta voidaan myöntää ainoastaan asuntoon, jossa avustuksen hakija on asunut pysyvästi. Aloitteella pyritään korjaamaan tätä epäkohtaa. Iäkäs ihminen joutuu usein laitoshoitoon vain siksi, ettei hän selviä yksin kotonaan eikä kattavaa kodinhoitoa ole hänen asuinkunnassaan järjestetty.

Lakia tulisi muuttaa siten, että avustusta myönnettäisiin myös silloin, kun rintamaveteraani muuttaa lähiomaisensa asuntoon tai sen välittömään yhteyteen asumaan ja korjaustoimen-

piteet katsotaan tarpeellisiksi rintamaveteraanin tarkoituksenmukaisen asumisen ja hoidon turvaamiseksi. Myös näissä tapauksissa tarkoituksenmukaista asumista arvioitaessa tulisi ottaa huomioon korjausavustuksen hakijan elämäntilanne kokonaisuudessaan. Avustusta voitaisiin myöntää, jos rintamaveteraanin tarvitsema asuminen ja hoito on mahdollista järjestää tämän lähiomaisen asunnossa sopimalla siitä kyseessä olevan lähiomaisen kanssa ja tarpeellisten palvelujen avulla. Tällä tavoin kannustettaisiin ihmisiä hoitamaan omaisiaan kotonaan eikä rintamaveteraaneja pakotettaisi turvautumaan laitoshoitoon.

2 Rintamaveteraanien korjausavustusten myöntäminen myös asunnon laajennuksiin

Voimassa oleva laki korjaus- ja energia-avustuksista ei nykyisellään mahdollista avustusten myöntämistä asunnon laajentamiseen korjauksen yhteydessä. Asunnot, joihin korjausavustuksia anotaan, ovat usein pieniä, joten tilojen kohtuullinen laajentaminen on usein tarpeellista. Esimerkiksi pienten wc- ja kylpytilojen korjaaminen invamittaisiksi edellyttää usein laajennustöitä.

Tässä aloitteessa ehdotetaan, että vanhusten, vammaisten ja veteraanien asuntojen korjauksien yhteydessä tehdyt kohtuulliset laajennukset tulisivat korjausavustusten piiriin. Aloitteessa ehdotetaan lisäksi, että rintamaveteraanin kyseessä ollessa korjausavustusta voitaisiin myöntää myös rintamaveteraanin lähiomaisen asunnon korjauksen yhteydessä tehtyyn asunnon kohtuulliseen laajentamiseen, jos rintamaveteraani on muuttamassa asuntoon ja korjaus- ja laajennustoimenpiteet katsotaan tarpeellisiksi rintamaveteraanin hoidon ja tarkoituksenmukaisen asumisen turvaamiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon vuosien 2005—2007 tavoite- ja toimintaohjelman eräänä tavoitteena on tukea erityisesti vanhusten kotona asumista mahdollisimman pitkään. Hallituksen esityksessä (HE 152/2002 vp) muistutetaan osan korjausavustusvaroista olevan tarkoitettu sotaveteraaniperheiden ja heihin rinnastettavien asunto-olojen parantamiseen. Samaisessa halli-

tuksen esityksessä korostetaan, että asuntojen korjausavustusjärjestelmä on yksi tapa tehostaa asuntokannan käytettävyyttä muun muassa vastaamaan väestön ikärakenteen vanhenemisen asettamia vaatimuksia. Esityksessä on havaittu, että avustusjärjestelmä on edelleen tarpeellinen osa asuntopoliittista järjestelmää. Esityksessä ei sen sijaan ole otettu huomioon vanhemman ikäpolven monenlaisia tarpeita ja asumisen vaihtoehtoisia mahdollisuuksia. Hallitus ei ole esityksessään huomionnut esimerkiksi sitä, että huonossa kunnossa oleva vanhus saattaisi laitoshoidon sijaan haluta muuttaa lähiomaisensa luokse asumaan. Vanhusten ja etenkin rintamaveteraanien sekä heidän lähiomaistensa mahdollisuutta asua yhteisessä taloudessa pitää edistää kaikilla

tavoin. Vanhusten asuminen kotona lähiomaisensa luona on hyvä ratkaisu kaikkien osapuolien kannalta. Järjestely tulee myös yhteiskunnan kannalta huomattavasti halvemmaksi ja mielekkäämmäksi kuin se, että vanhusta hoidetaan laitoshoidossa.

Rintamaveteraanien asumista kotona tai lähiomaisen luona tulisi erityisesti tukea. Tällä tavoin he saisivat tunnustuksen panoksestaan Suomen itsenäisyyden turvaamiseksi. Lakimuutoksesta aiheutuneet kulut tasaantuisivat jatkuvasti vähenevän veteraaniväestön myötä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

asuntojen korjaus- ja energia-avustuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään asuntojen korjaus- ja energia-avustuksista 3 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1021/2002) 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1222/2004, uusi 3 momentti, 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1222/2004, uusi 7 kohta ja pykälään uusi 3 momentti sekä 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1222/2004, uusi 3 momentti, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala ja suhde valtionavustuslakiin

Mitä jäljempänä tämän lain 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa ja 4 §:n 3 momentissa säädetään korjausavustuksesta, sovelletaan myös asunnon laajennustyöhön.

2 §

Avustusten käyttötarkoitus

Avustuksilla voidaan tukea:

7) rintamaveteraanien asuntojen korjaamista tarkoituksenmukaisen asumisen ja hoidon järjestämiseksi.

Tämän pykälän 1 momentin 7 kohtaa sovelletaan lisäksi siten, että avustusta voidaan myöntää rintamaveteraanille tämän lähiomaisen asunnossa tehtäviin korjauksiin, jos rintamaveteraani on muuttamassa asuntoon asumaan ja korjaukset ovat välttämättömiä rintamaveteraanin tarkoituksenmukaisen hoidon ja asumisen turvaamiseksi.

4 §

Avustuksensaaja

Avustusta voidaan myöntää rintamaveteraaneille, joiden tarvitsema asuminen ja hoito on mahdollista järjestää tämän lähiomaisen asunnossa sopimalla siitä hänen lähiomaisensa kanssa ja tarpeellisten palvelujen avulla. Avustusta

voidaan myöntää rintamaveteraanille tämän lähiomaisen asunnossa tehtäviin korjauksiin, jos rintamaveteraani on muuttamassa asuntoon asumaan ja jos korjaukset ovat välttämättömiä rintamaveteraanin tarkoituksenmukaisen hoidon ja asumisen turvaamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__ .

Helsingissä 10 päivänä marraskuuta 2005

Matti Kangas /vas
Matti Kauppila /vas
Esa Lahtela /sd